

Bijlage C: Opbrengst belangen Thema bijeenkomsten Duurzame Polder

27 augustus – 5 september 2019

inclusief verwerking opmerkingen:

- Platform Wijk- en Dorpsraden (23-10-2019)
- Klankbordgroep (24-10-2019)
- bewonersavonden oktober/november 2019
- controle eerdere gesprekken 2017

INHOUDSOPGAVE

1.	THEMABIJEENKOMSTEN EN PROGRAMMA	3
2.	OPBRENGST THEMABIJEENKOMSTEN	4
2.1	Themabijeenkomst Landbouw	4
2.2	Themabijeenkomst Water	5
2.3	Themabijeenkomst Cultuurhistorie	6
2.4	Themabijeenkomst Natuur en landschap	7
2.5	Themabijeenkomst Recreatie	8
2.6	Themabijeenkomst Wonen	9
3.	OVERKOEPELEND	10
3.1	Terugkerende dilemma's	10
3.2	Algemene conclusies themabijeenkomsten	10

1. THEMABIJEENKOMSTEN EN PROGRAMMA

Vanuit de Verkenning Duurzame Polder zijn in de periode 27 augustus tot en met 5 september zes themabijeenkomsten georganiseerd:

- Landbouw dinsdag 27 augustus 2019, 10:30 – 13:30 uur
- Water dinsdag 27 augustus 2019, 14:00 – 17:00 uur
- Cultuurhistorie donderdag 29 augustus, 13:00 – 16:00 uur
- Natuur/landschap donderdag 29 augustus, 19:00 – 22:00 uur
- Recreatie donderdag 5 september 2019, 10:00 – 13:00 uur
- Wonen/bedrijven donderdag 5 september 2019, 19:00 – 22:00 uur

Elke themabijeenkomst doorliep het volgende programma:

- inloop, voorstellen en korte inleiding door omgevingsmanager Jeroen Kessels
- gedachtenwolk
- vragenbak over belangen en dilemma's
- samen schetsen kaarten/beelden: belangen, dilemma's, trends & ontwikkelingen, scenario's
- terugkoppeling

Leeswijzer

Hierna volgen per themabijeenkomst de belangrijkste resultaten. Afgesloten wordt met een samenvatting van terugkerende dilemma's en de belangrijkste conclusies uit de themabijeenkomsten

2. OPBRENGST THEMABIJEENKOMSTEN

2.1 Themabijeenkomst Landbouw

Belangen

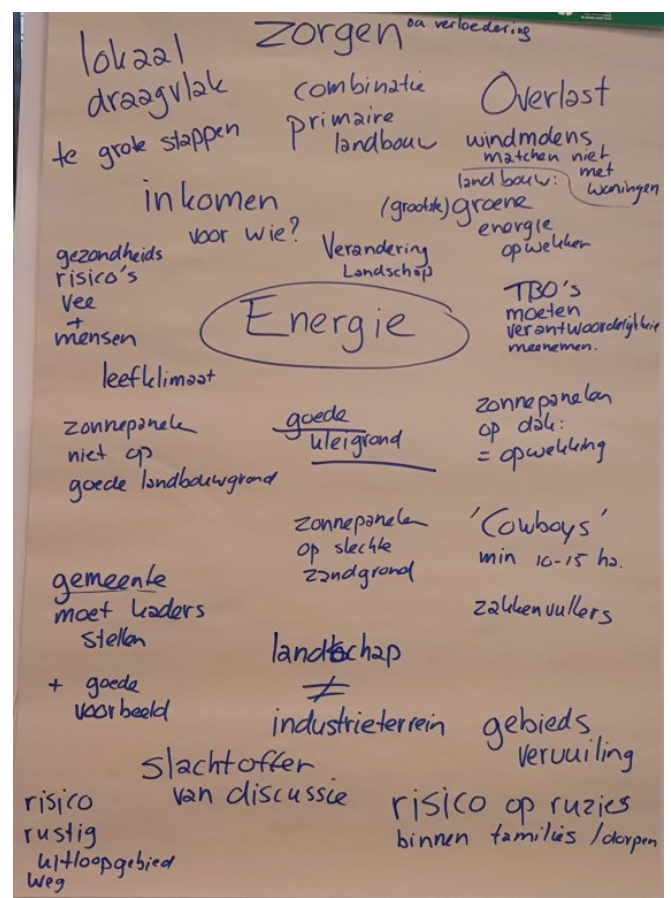
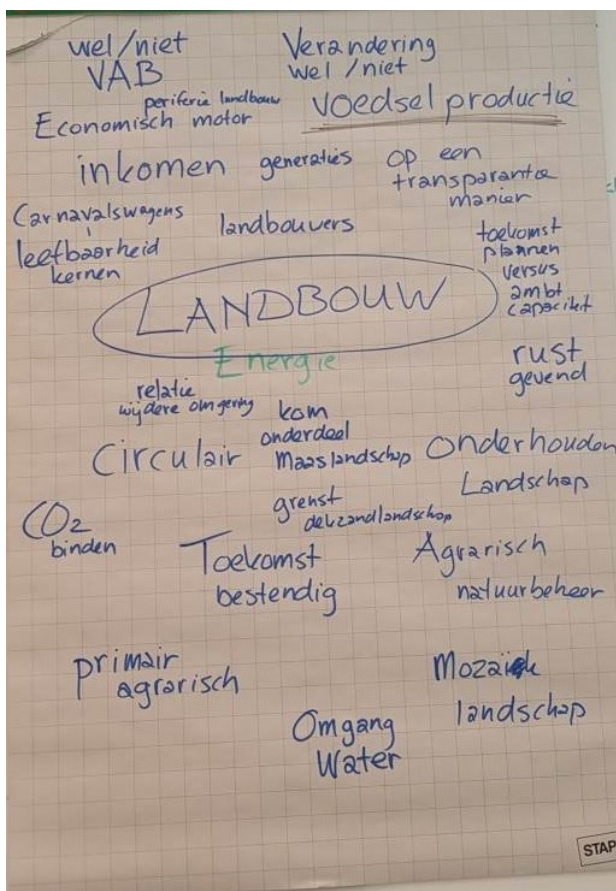
- Praat niet over het gebied, maar met het gebied.
- De polder heeft goede landbouwgrond: primair agrarisch houden ten behoeve van voedselproductie
- Wind- en zonne-energie als verdienmodel voor landbouw
- Landbouw als economische motor ook voor andere bedrijvigheid om de landbouw heen

Dilemma's

- Gevaar sociale ontwrichting in lokale gemeenschappen (voor-/tegenstanders, wel/niet deelnemen)
- Zonnevelden ten koste van vruchtbare landbouwgrond
- Angst voor verloedering platteland: trekken energieboeren weg of gaan ze juist verder in duurzaamheid bedrijf investeren?

Gebiedsopgaven

- Landbouwtransitie: ontwikkeling naar circulaire landbouw – kringlooplandbouw

2.2 Themabijeenkomst Water

Belangen

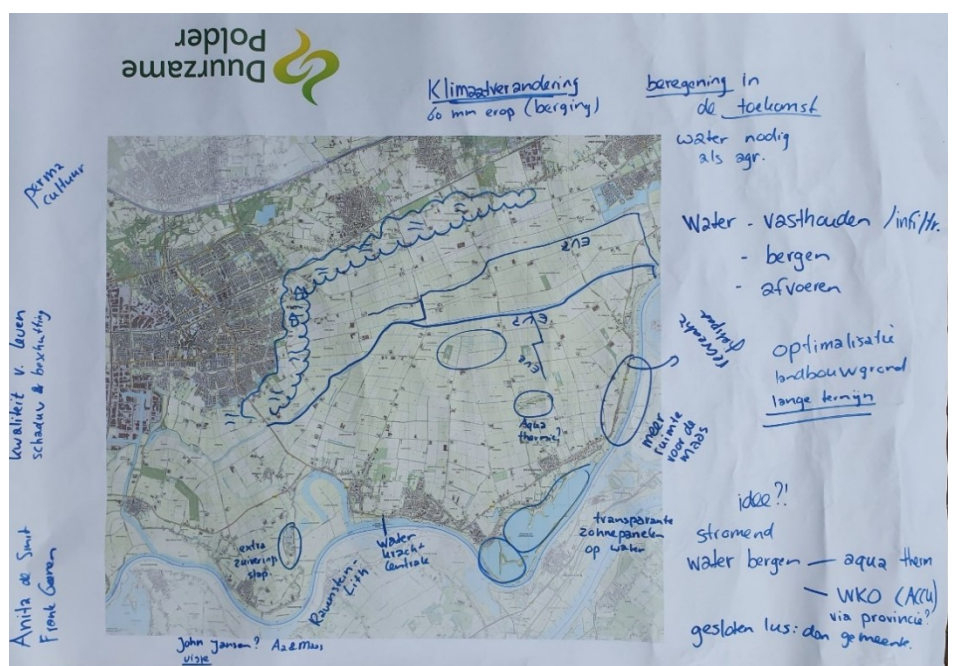
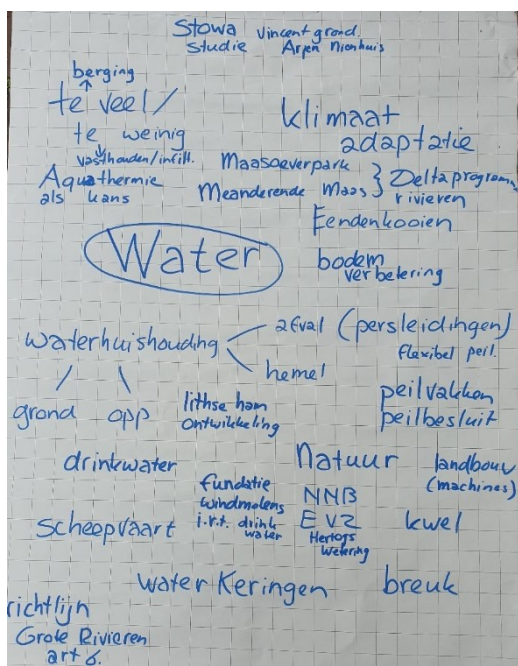
- Behoud scheepvaart op de Maas en voldoende doorstroomprofiel op Maas en uiterwaarden
- Gezond en natuurlijk water: realisatie ecologische verbindingzones en natuur en verbeteren waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water – KRW)
- Veilig en bewoonbaar: keringen (primair langs Maas en overig langs Hertogswetering) op orde nu en in de toekomst
- Voldoende water en robuust, veerkrachtig en stuurbaar watersysteem: peilbesluit t.b.v. landbouw met lokaal opzet peil t.b.v. weidevogels.
- Landbouwtransitie van belang voor duurzaam bodembeheer (klimaat) en verbeteren waterkwaliteit (KRW)
- Veiligstellen drinkwaterwinning door borging waterkwaliteit

Dilemma's

- Wordt huidige landbouwgrond wel optimaal gebruikt ook op de lange termijn (water- en bodemkwaliteit – monocultuur)

Gebiedsopgaven

- Deltaprogramma Grote Rivieren: Meanderende Maas en Maasoeverpark
- Klimaatverandering leidt tot andere waterbehoefte zowel in bebouwd gebied als buitengebied (wateroverlast, droogte, hittestress)
- Optimalisatie waterbeheersing (kwelproblematiek, aanvoer, aanpak Hertogswetering)
- Kansen:
 - koppelen klimaatverandering/-adaptatie aan woningbouw Oss, watervoorziening in droge tijden (stad en landbouw)
 - Aquathermie en meebewegende (transparante) zonnepanelen op water

2.3 Themabijeenkomst Cultuurhistorie

Belangen

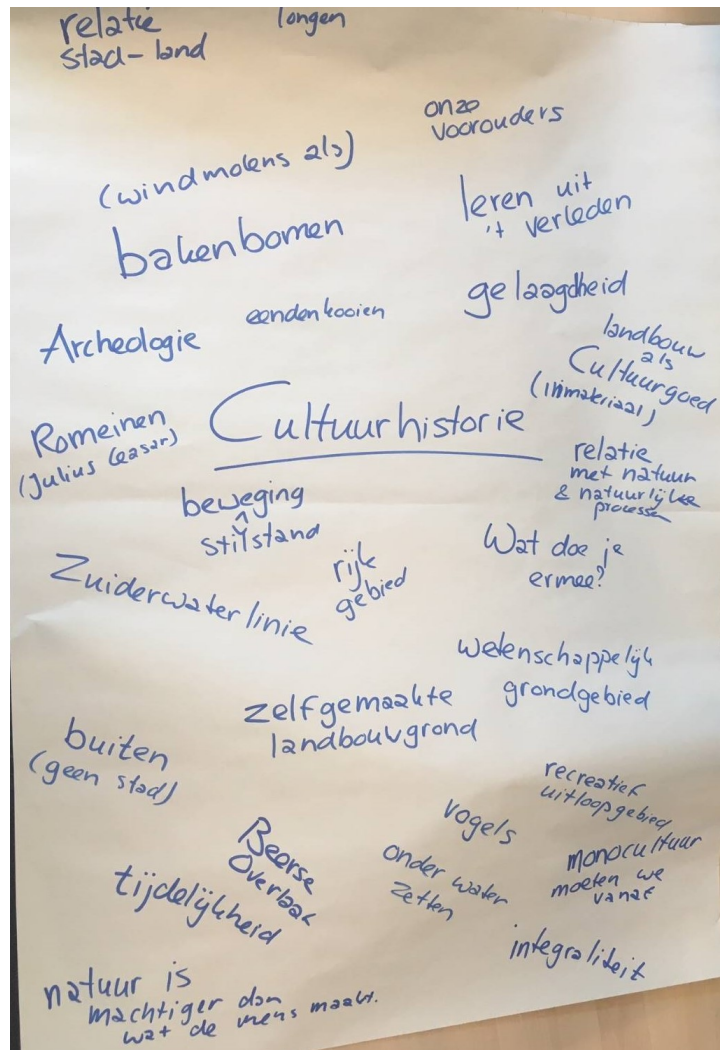
- Gericht op behoud en versterking van erfgoedwaardes (openheid, waterstructuur, agrarisch gebruik)
- Bescherming bodemarchief (archeologisch en geologie)
- Water: Inundatie en retentie / Zuiderwaterlinie/ Eendenkooien / Beerse Overlaat
- Zuiderwaterlinie met o.a. Fort Lutterliend en 2 Lunetten
- Interactie Zuiderwaterlinie met stroomgebied van de Beerse Overlaat
- Eendenkooien met cirkel van 753 m
- Weidevogelgebieden staan voor cultuurhistorisch behoud van de landbouw
- Maasoevers met de meanderende dorpenstructuur op de dijk

Dilemma's

- Dynamiek versus behoud
- Maakbaarheid landschap versus natuur

Gebiedsopgaven

- Verleden als inspiratie voor (landschaps)transities
- Verbeteren zichtbaarheid en beleefbaarheid erfgoed

2.4 Themabijeenkomst Natuur en landschap

Belangen

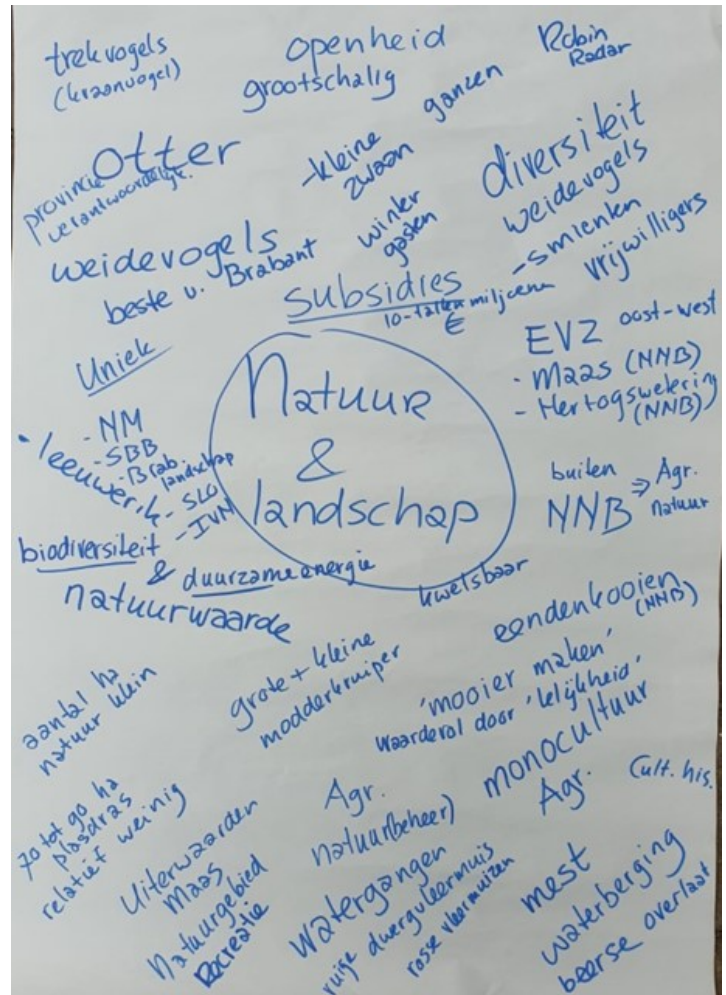
- Behoud en ontwikkeling weidevogel hotspot van Brabant: plas-dras gebieden vormen de basis
- Bescherming trek- en foerageerroutes vleermuizen en vogels
- Behoud en verbetering ecologische verbindingzones en natuur (oa Maasuitewaarden, Hertogswetering, agrarisch natuurbeheer, eendenkooien)
- Extensiever gebruik: omslag kringlooplandbouw – natuurinclusieve landbouw – duurzaam bodemgebruik
- Behoud investering gesubsidieerde plas- en drasgebieden.

Dilemma's

- Natuur versus landbouw
(biodiversiteit, intensief vs extensief, inrichting waterbeheersing)
- Weidevogels versus
windmolens/zonneparken (aantasting
openheid)
- Landschap versus windmolens/zonneparken
- Lusten versus lasten (stad heeft lusten: elektriciteitsverbruik, buitengebied de lasten)

Gebiedsopgaven

- Als windmolens noodzakelijk -> kies binnen Duurzame Polder voor één gebied (zuidelijk Hertogswetering) en neem daar 'verlies' en zorg voor 'winst' ten noorden

2.5 Themabijeenkomst Recreatie

Belangen

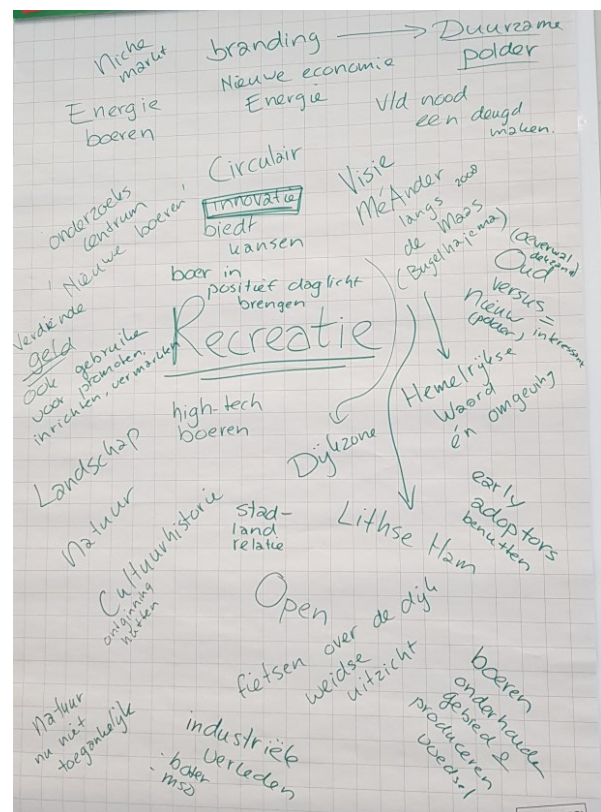
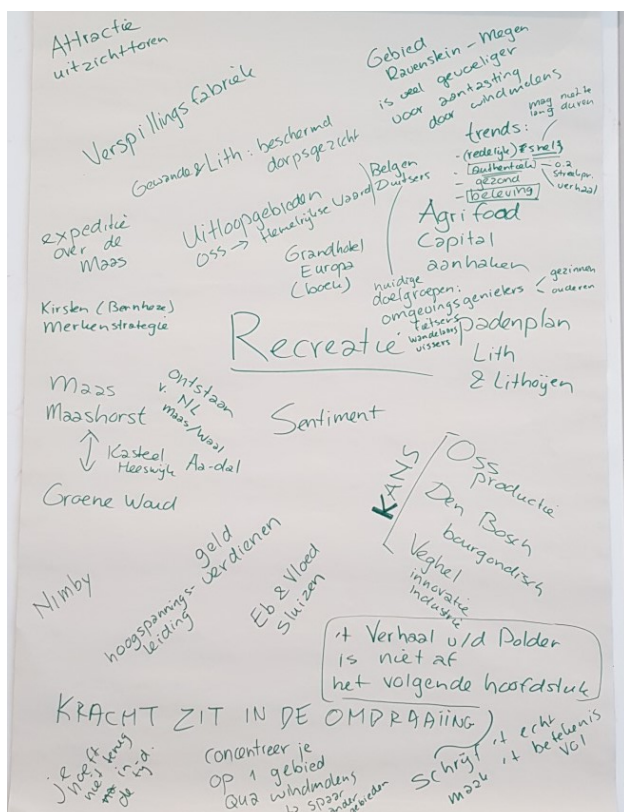
- Het gebied wordt omgeven door recreatief interessante gebieden (vooral oostzijde Oss), het poldergebied heeft zelf weinig te bieden
- Wel: uitloopgebied van steden (wandelen, fietsen, sporten en vissen), mn langs de Maas
- Recreatiebelangen spelen op verschillende schalen
- Relatie in het grotere kader, komgronden van de polder zijn onderdeel van landschap Maas en grenst aan dekzandrug.
- Op groter schaalniveau zijn er belangrijkere recreatieve gebieden die kwetsbaarder zijn voor aantasting windmolens □ concentratie wind/zonne-energie op 1 gebied en spaar andere gebieden
- Recreatiewoningen (vooral langs Maasdijkzone)

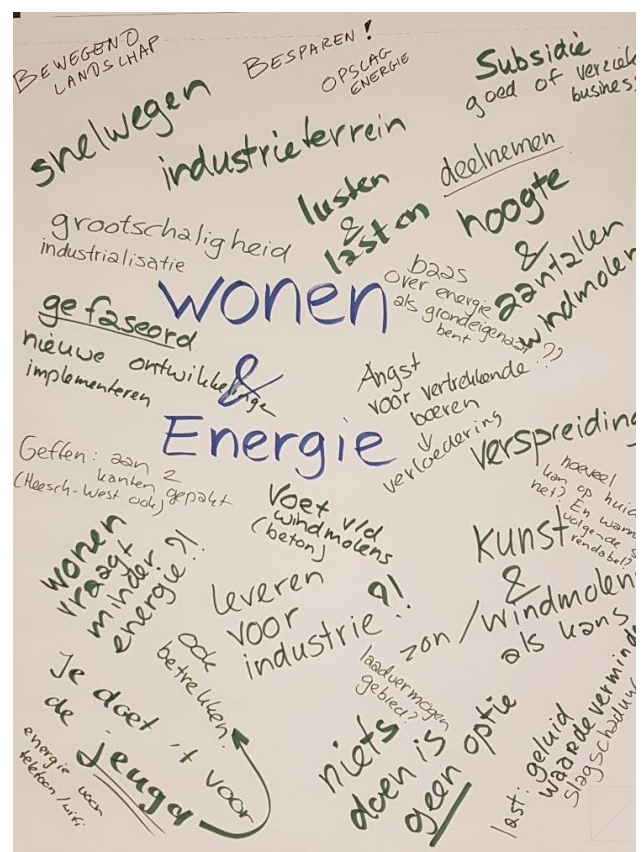
Dilemma's

- Geen benoemd

Gebiedsopgaven

- Duurzame energie als kans
- Energieboeren als nieuwe economie en branding van het gebied
- Duurzame energie als verdienmodel voor promotie/vermarkten recreatie in de polder (bv uitzichtwindmolen en beleefbaar maken andere vormen duurzame energie)
- Benut 'Verhaal van de Polder' en schrijf het volgende hoofdstuk 'Duurzame Energie'
- energielandschap inzetten als innovatiemotor – zet in op circulair, combineer dat met onderzoek (Wageningen/ HAS) en met een uitgesproken eigen landschap

3. OVERKOEPELEND

3.1 Terugkerende dilemma's

- Rust & ruimte versus financieel verdienmodel duurzame energie
- Wat zijn de grenzen aan hoeveelheid opwek versus openheid?
- Weidevogels (agrarisch natuurbeheer) versus windenergie / zon
- Watersysteem geënt op landbouwsysteem versus natuurlijk watersysteem
- Grondeigenaren belang versus bewoners belang
- Meedoen versus niet meedoen: risico sociale ontwrichting
- Dynamiek versus behoud

3.2 Algemene conclusies themabijeenkomsten

- Goede en open sfeer tijdens themabijeenkomsten
- Indien er een duidelijk belang is, dan wordt hier behoudend mee omgegaan (landbouw, natuur, cultuurhistorie en wonen). Recreatie denkt vanuit kansen
- Themagroepen zijn geen homogene groepen – belangen en inzichten verschillen onderling
- Door gesprekken ontstaat bewustwording van ieders belangen en inzichten
- Behoeftte aan gezamenlijke integrale bijeenkomst met andere thema's